

Nr 142

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överlåtelse av kronan tillhörig mark, given Stockholms slott den 1 oktober 1965.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Gösta Skoglund

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen hemställes om riksdagens bemyndigande att godkänna ett av järnvägsstyrelsen upprättat gåvobrev rörande överlåtelse till Museiföreningen Östra Södermanlands järnväg av del av järnvägen Läggesta—Mariefred.

*Udrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i
statsrådet på Stockholms slott den 1 oktober 1965.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden ANDERSSON, LINDSTRÖM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Skoglund, anmäler — efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter — fråga om *överlåtelse av kronan tillhörig mark* samt anför därvid följande.

Järnvägsstyrelsen (skr 2/6 1965) har för Kungl. Maj:ts prövning överlämnat ett av styrelsen den 2 juni 1965 upprättat gåvobrev, enligt vilket styrelsen till Museiföreningen Östra Södermanlands järnväg — under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande — överlåter viss del av den nedlagda järnvägen mellan Läggesta och Mariefred. Markområdet utgöres enligt gåvobrevet av fastigheterna Gertre Oppgården 1⁸ och 1⁹, Gripsholm 2³ och ca 1,39 ha av Gertre järnvägsjord 1¹ samt stadsägan nr 275 å norr, med undantag för ett område om ca 0,6 ha, allt i Mariefreds stad. Gåvan sker på villkor bl. a., att föreningen inte utan järnvägsstyrelsens samtycke överlåter egendomen eller del därav till annan än järnvägsstyrelsen samt att, om egendomen framdeles ej nyttjas för föreningens museiverksamhet såsom den i princip är utformad enligt dess nuvarande stadgar, föreningen utan ersättning återlämnar egendomen.

Den sammanlagda arealen av den överlättna marken omfattar ca 50 000 m², varav ca 14 300 m² utgör del av stationsområdet i Mariefred. Banans längd är ca 3 km. I gåvan ingår ett stationshus med uthus, ett godsmagasin och ett lokstall, belägna på stationsområdet. Värdet av egendomen beräknas till 65 000 kr., varav 15 000 kr. avser markvärde, 21 000 kr. byggnadsvärde samt 29 000 kr. värde av spårmateriel.

Museiföreningen, som är en ideell förening, har till uppgift att samla, bevara, renovera och i drift visa materiel från landets järnvägar med 600 mm spårvidd. Intill utgången av år 1964 har föreningen använt en kortare privatägd bana i trakten av Södertälje. I avvaktan på en definitiv lösning av banfrågan förvaras föreningens materiel, som bl. a. består av fem ånglok, sju personboggievagnar och ett stort antal godsvagnar, på olika håll i landet.

Då järnvägsstyrelsen funnit att föreningens verksamhet kan ha kulturhistoriskt värde och att verksamheten från SJ:s synpunkt är värd stöd, anser styrelsen starka skäl föreligga att medge överlåtelse av egendomen till föreningen på angivna villkor. — *Byggnadsstyrelsen, länsstyrelsen i Södermanlands län och Mariefreds stad* har inte något att erinra mot den föreslagna överlåtelsen.

Departementschefen

Museiföreningen Östra Södermanlands järnvägs verksamhet är inriktad på järnvägshistorisk forskning samt restaurering och bevarande av järnvägshistoriskt intressanta föremål. Genom frivilliga insatser utför föreningens medlemmar, som f. n. uppgår till ca 750, ett förtjänstfullt arbete inom ett område, som direkt berör statens järnvägars verksamhet och då speciellt järnvägmuseets. Föreningen har till slutet av förra året under sommarsöndagar hållit en provisorisk bana utanför Södertälje i drift med autentiska ånglok och vagnar. Publikintresset för verksamheten har varit stort. Föreningen har även blivit internationellt uppmärksammas. Verksamheten har kunnat drivas utan bidrag från det allmänna. Den provisoriska banan kan av olika skäl inte längre användas. En förutsättning för föreningens fortsatta verksamhet är därför att en bana med tillhörande bangård snarast kan erhållas. Genom överlåtelse av en del av den nedlagda banan mellan Läggesta och Mariefred skapas enligt min mening förutsättningar för att etablera ett levande museum för allmänheten, vilket på ett värdefullt sätt skulle komplettera statens järnvägars museiverksamhet. Jag har därför inte något att erinra mot ifrågavarande överlåtelse. Med hänsyn till ändamålet anser jag att denna som järnvägsstyrelsen föreslagit bör ske utan ersättning.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det av järnvägsstyrelsen upprättade gåvobrevet avseende överlåtelse till Museiföreningen Östra Södermanlands järnväg av del av järnvägen Läggesta—Mariefred.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Tomas Fischer